

Rīgā,

2019.gada 29.oktobrī Nr.4/1- 66

Pārresoru koordinācijas centram

LTBA viedoklis par Latvijas Nacionālā attīstības plāna (NAP) 2021.-2027.gadam pirmās redakcijas projektu

Biedrība "Latvijas Tranzīta biznesa asociācija" (LTBA) ir izskatījusi Latvijas Nacionālā attīstības plāna (NAP) 2021.-2027.gadam pirmās redakcijas projektu publiskajai apspriešanai un sniedz šādu viedokli un ieteikumus dokumenta pilnveidošanai.

1. Vispārīgi komentāri

Analizējot publiskai apspriešanai nodoto NAP2021.-2027.gadam projektu, LTBA biedri ir secinājuši, ka šis dokuments, pretstatā iepriekšējo periodu plānošanas dokumentiem, ir ar izplūdušiem un dažādi interpretējamiem formulējumiem. Tāpat var konstatēt atsevišķu jomu īpašu izcelšanu, vienlaicīgi ignorējot, mūsuprāt, Latvijas tautsaimniecības attīstībai daudz svarīgākās. Piemēram, transporta un logistikas jomā ostu (ES transporta pamattīkla ostas Rīga un Ventspils) attīstība, kuras ir Eiropas Savienības mērogā stratēģiski nozīmīgi objekti, turklāt ar vērā nemamu ietekmi uz Latvijas tautsaimniecības attīstību, vispār pat netiek pieminēta. Jāuzsver, ka tieši jūras ostas un līdz ar tām ostu pilsētas šobrīd ir no Latvijas neatkarīgu apstākļu un globalizācijas procesu ietekmētu pārmaiņu priekšā, tādēļ NAP būtu svarīgi konstatēt izaicinājumus un iezīmēt iespējamos risinājumus attīstības veicināšanai.

Transporta kā Latvijas tautsaimniecībai būtiskas nozares loma ir atspoguļota NAP pirmajā redakcijā pie prioritātes "Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība" apakšvirziena "Tehnoloģiskā vide un pakalpojumi". Pozitīvi ir tas, ka dokumentā definētie Rīcības virziena mērķi un Rīcības virziena uzdevumi norāda uz dzelzceļa lomu cilvēku mobilitātes veicināšanā, izmantojot dzelzceļu kā vietējā sabiedriskā transporta mugurkaulu un sekmējot starptautisko savienojamību. Taču negatīvdokumentā nav paredzēta vieta tranzīta un logistikas jomas izaugsmei un konkurētspējas celšanai, kurai ir tieša ietekme valsts ekonomikas, tautsaimniecības attīstības un valsts ieņēmumu kāpināšanā. Asociācija vērš uzmanību, ka saskaņā ar Latvijas dzelzceļa 2018.gadā veikto makroekonomiskās ietekmes novērtējumu transporta nozares tiešais ieguldījums IKP sastādā apmēram 10%, bet tieši dzelzceļa segmenta - 2,1%, kas vērtējams kā būtisks ekonomikas ienākumu avots. Turklāt transporta nozare veido ne tikai būtisku IKP daļu tiešā veidā, bet sekmē papildus ekonomisko aktivitāti saistītajās nozarēs.

Tādēļ LTBA, kura pārstāv Latvijas ostu, dzelzceļa kravu pārvadātāju, ostu terminālu un citu nozīmīgu transporta un logistikas nozares komersantu intereses, ir svarīgi, lai izstrādājamais plānošanas dokuments definētu skaidru redzējumu par Latvijas ekonomikai būtisko nozaru, tai skaitā, **tranzīta konkurētspējas (konkurētspējīgas infrastruktūras un pakalpojumu)** priekšrocību nostiprināšanu rīcības virziena uzdevumu līmenī. Jāuzsver, ka tieši konkurētspējīga

infrastruktūras pārvaldība ir sekmējusi dzelzceļa pakalpojumu augsto eksportspēju reģionālā mērogā, no kā ir ieguvēja valsts un sabiedrība kopumā, kā rezultātā arī NAP ir jāsatur skaidras tranzīta jomas attīstības norādes, kas būs saistošas, izpildot Eiropas Savienības kopējos mērķus vienota un videi draudzīga transporta tīkla attīstībā.

2. Priekšlikumi ostu jomā

Rīcības virzienā “Tehnoloģiskā vide un pakalpojumi” aicinām izdalīt atsevišķā uzdevumā (no [306]) Latvijas lielo ostu attīstības veicināšanas jautājumu, papildinot ar uzdevumiem:

- 1) Latvijas lielo ostu un Austrumu- Rietumu transporta koridora attīstība, tai skaitā, uzlabojot infrastruktūru un Eiropas vienotā transporta tīkla produktivitāti, veicinot ostu un Latvijas transporta koridora koordinētu attīstību, t.sk., ostu infrastruktūras attīstību un dzelzceļa tīkla elektrifikāciju;
- 2) Veicināt augstas pievienotās vērtības ražošanas attīstību ostu industriālajās un speciālajās ekonomiskajās zonās, nodrošinot uzņēmējiem pieejamus līdzekļus nepieciešamās infrastruktūras izveidei.

3. Priekšlikumi dzelzceļa jomā

3.1. Aicinām sadaļu “Rīcības virziena mērķi” papildināt ar šādu rindkopu:

Konkurētspējīga publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldība un dzelzceļa pakalpojums tautsaimniecības attīstības interesēs.

3.2. Aicinām sadaļu “Rīcības virziena uzdevumi” papildināt ar šādiem punktiem:

- 1) Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija. Nepieciešams plānveidīgi īstenot Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikāciju, lai mazinātu fosilo energoresursu izmantošanu un padarītu dzelzceļa transporta izmantošanu videi draudzīgāku;
 - 2) Pasažieru pārvadājumu dzelzceļa infrastruktūras modernizācija un attīstība, nodrošinot drošu, pieejamu, ērtu un ilgtspējīgu infrastruktūru, veicinot pasažieru un kravu pārvadājumu mobilitāti, kā arī samazinot pārvadājumiem nepieciešamo laiku;
 - 3) Videi draudzīgas tehnoloģijas un tehniski risinājumi dzelzceļā, veicinot dzelzceļa vilces līdzekļu pāreju uz bezizmešu vai zemu izmešu tehnoloģijām.
- 3.3. Dokumenta 110.lpp.- 91.punktā aicinām papildināt ar tekstu: “Latvijā elektrificēti tikai 14% no dzelzceļa līniju ekspluatācijas kopgaruma”.

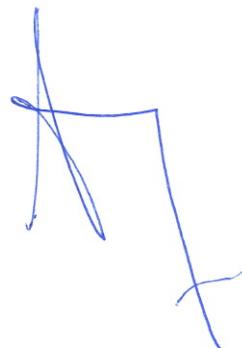
4. Priekšlikumi mērķu indikatoru jomā

Aicinām izvērtēt **Rīcības virziena mērķu indikatoru sadaļu** papildināšanu ar rādītājiem, kas raksturotu:

- Latvijas vietu Logistikas indeksā (Logistics Performance Index; Pasaules Banka) <https://lpi.worldbank.org/international/scorecard/radar/254/C/LVA/2018#chartarea>
- Transporta un logistikas nozares eksporta pakalpojumu apjoms maksājumu bilancē (kas atspoguļotu tranzīta pakalpojumu piensumu tautsaimniecībā) <https://statdb.bank.lv/lb/Data.aspx?id=200>

Cerot uz sekmīgu sadarbību turpmāk,
ar cieņu,

LTBA valdes priekšsēdētājs

A. Lembergs